

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія природничих дисциплін

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни
«Методика ознайомлення дітей з природою»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Курс II

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта

Форма проведення: письмово. Екзамен у формі тестування з практичним завданням

Тривалість проведення: 2 год

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання:

- тестові завдання: 30 балів (20 тестових завдань; правильна відповідь на кожне завдання оцінюється в 1,5 бала);
- практичне завдання оцінюється максимум у 10 балів.

Критерії оцінювання практичного завдання

Бали	Вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів
9-10	Комплексне вирішення поставлених завдань; вільне володіння й чітке розуміння понятійного матеріалу; послідовний виклад матеріалу; компетентне оперування конкретними ситуаціями і прикладами
7-8	Комплексне вирішення поставлених завдань; правильне з'ясування основного змісту матеріалу відповідно до поставленого завдання; точне застосування понятійного матеріалу; оперування практичним контекстом. Допускаються 1-3 неточності у використанні понятійного матеріалу, незначні похибки у викладі причинно-наслідкових зв'язків, які не впливають на загалом достатній рівень виконаного завдання
5-6	Відповідь часткова; у відповіді допущено помилки; студент поверхово володіє понятійним матеріалом; поверхово орієнтується у практичному застосуванні матеріалів курсу.

	Базова частина завдання виконана на прийнятному рівні, проте допущено значну кількість помилок змістовного характеру
3-4	Відповідь часткова; студент поверхово знається на понятійному матеріалі, у роботі робить змістові помилки; базова частина завдання виконана на прийнятному рівні, але бракує оперування конкретним практичним контекстом
0-2	Відповідь не розкриває суті завдання; відсутнє розуміння понятійного матеріалу; бракує оперування конкретним практичним контекстом. Відповідь не розкриває суті завдання

Орієнтовний перелік тем, за якими складені тестові завдання:

Тема 1. Вступ до курсу. Природні умови України та її природні зони. Рослинний та тваринний світ. Сезонні зміни в природі України. Екологічні проблеми України.

Тема 2. Куточок природи як матеріальна база ознайомлення дітей з природою.

Тема 3. Куточок природи в дитячому садку. Тварини в куточку природи.

Тема 4. Ділянка дошкільного закладу. Озеленення ділянки. Квітники на ділянці дошкільного закладу.

Тема 5. Вступ. Предмет, методи і завдання курсу. Становлення і розвиток методики ознайомлення з природою. Загальна характеристика різноманітних методів.

Тема 6. Наочні методи ознайомлення дітей дошкільного віку з природою. Спостереження – основний метод ознайомлення дітей з природою. Використання ілюстративного матеріалу під час ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Тема 7. Словесні методи ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Тема 8. Практичні методи ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Тема 9. Форми організації та планування роботи по ознайомленню дітей з природою. Загальна характеристика основних форм ознайомлення з природою.

Тема 10. Експерсія як організована форма навчання. Цільові та повсякденні прогулянки дітей дошкільного віку в природі.

Тема 11. Засоби фіксації знань дітей про природу.

Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Складіть план-схему цільової прогулянки по ділянці ЗДО до фруктового саду (старша група).

2. Розкрийте методику проведення дослідів при ознайомленні дітей з властивостями ґрунту (середня група).

3. Складіть план-конспект заняття з дітьми старшого дошкільного віку на городі

4. Складіть план-конспект проведення цільової прогулянки з дітьми середнього дошкільного віку на квітнику ЗДО.

5. Складіть план-конспект колективної праці з дітьми середнього дошкільного віку за темою: «Висаджування цибулі».
6. Складіть план-конспект спостереження за морською свинкою, що викликає інтерес у дітей до тварини.
7. Складіть план-конспект спостереження за явищами неживої природи взимку на прогулянці з дітьми середнього дошкільного віку.
8. Розкрийте методику проведення дослідів для дітей старшого дошкільного віку з ознайомлення дітей з властивостями води.
9. Складіть план-конспект заняття з дітьми середнього дошкільного віку за темою: «Спостереження за рибкою».
10. Наведіть приклад та алгоритм проведення дидактичних ігор при ознайомленні дошкільників з порами року (середня група).
11. Розробіть методику проведення гри «Овочевий магазин» для дітей старшого дошкільного віку.
12. Складіть перелік запитань для запланованої бесіди з дітьми молодшого дошкільного віку про весну.
13. Складіть алгоритм проведення дидактичної гри природничого змісту, що сприяє сенсорному вихованню дітей молодшої групи.
14. Складіть план-конспект екскурсії за межі ЗДО за темою: «Літні явища в природі», враховуючи вікові можливості дітей.
15. Складіть дидактичну гру «Чарівна торбинка» для дітей молодшого дошкільного віку, вказавши послідовність проведення цієї гри та роль вихователя в керівництві грою.
16. Складіть план-схему спостереження за папугою з дітьми середнього дошкільного віку.
17. Розкрийте методику проведення дослідів з ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з властивостями повітря.
18. Складіть план-схему спостереження за станом неба і погодою (старша група).
19. Складіть план-конспект цільової прогулянки до весняного скверу з дітьми старшого дошкільного віку, використавши прийоми на підсилення емоційного сприйняття весняного пейзажу.
20. Складіть план-конспект цільової прогулянки з дітьми середнього дошкільного віку до плодового дерева.
21. Складіть план-схему розглядання картини «Білки» (серія «Дикі тварини») з дітьми середнього дошкільного віку, вказавши використані прийоми.
22. Складіть план-конспект роботи «На екологічній стежині» (в межах ЗДО) для дітей середнього дошкільного віку.
23. Складіть алгоритм проведення бесіди з дітьми молодшого дошкільного віку на тему: «Чарівна осінь».
24. Складіть план-конспект спостереження за дощовим черв'яком з дітьми середньої групи.
25. Складіть план-конспект екскурсії з дітьми в осінній ліс (середня вікова група).

26. Складіть план-конспект екскурсії по екологічній стежині на зупинку «Плодовий сад» (старша вікова група).
27. Складіть план-конспект цільової прогулянки на тему: «Стан неба восени» (середня група).
28. Складіть план-спостереження з ознайомленням дітей молодшого дошкільного віку з новою кімнатною рослиною – бальзаміном.
29. Складіть конспект-спостереження за зимуючими птахами з дітьми старшого дошкільного віку.
30. Складіть план-конспект комплексного заняття по ознайомленню дітей старшого дошкільного віку із зимовими явищами з використанням дослідів.
31. Складіть план-опис порівняння двох кімнатних рослин з дітьми молодшого дошкільного віку.
32. Складіть план-конспект нетрадиційного заняття (вид заняття за вибором студента) з дітьми середнього дошкільного віку.
33. Розкрийте методику проведення дослідів для ознайомлення дітей з властивостями піску (вікова група за вибором студента).
34. Складіть план-конспект спостереження при ознайомленні дітей з мурахами (вікова група на вибір студента).
35. Складіть план-конспект спостереження за Сонцем з дітьми старшого дошкільного віку.
36. Складіть план-конспект посадки насіння гороху на городі з дітьми старшої групи.
37. Складіть план-конспект цільової прогулянки по ділянці ЗДО до городу (молодша група).

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії природничих дисциплін
Протокол від 13 травня 2026 року № 5

Голова циклової комісії

Людмила ГЛУХЕНЬКА

Екзаменатор

Людмила МАЛЬЦЕВА